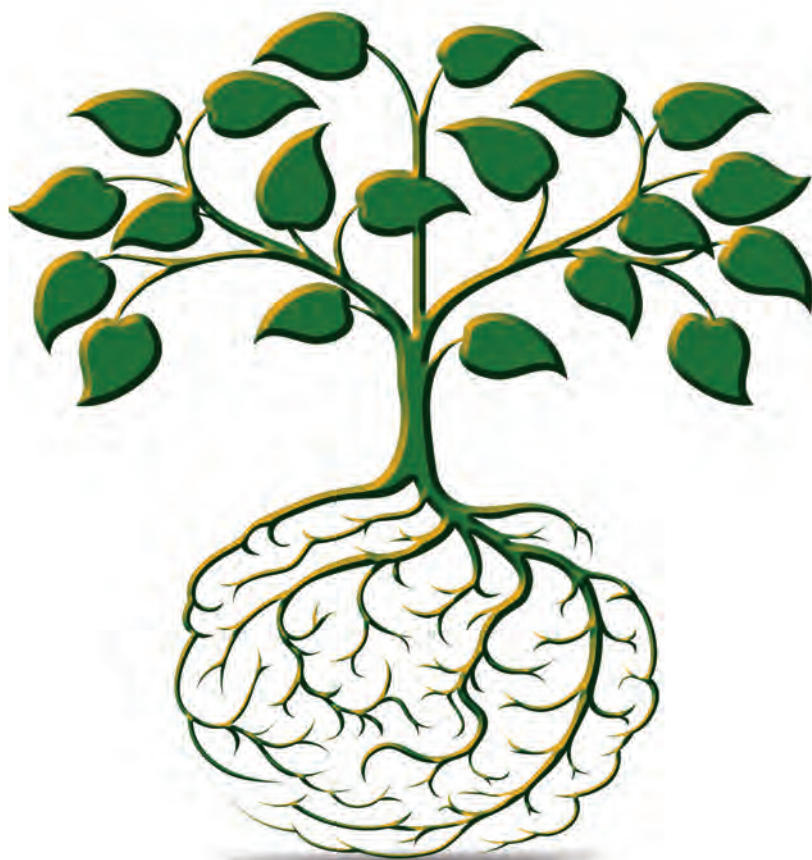

Mindsets op school

Mary Cay Ricci

Bewerkt door Madeleine Weij- van Wanrooij en Jankees Dekker
met Katja Bosch en Wouter Camps

bazalt

1

Wat zijn mindsets en welke invloed hebben ze in de klas?

“Moet je haar werkstuk zien, zij is de slimste!”

Het was de eerste maand van het nieuwe schooljaar in groep 5 en ik bracht een bezoek aan de leerlingen om te zien of ze enige voorkennis hadden over de hersenen. 70% van de leerlingen van deze school leefde onder de armoedegrens en voor de meeste leerlingen was Engels niet hun moedertaal. Ik liep rond tussen de tafels en keek toe hoe een leerling productief aan het werk was, toen ik het hoorde: “Moet je haar werkstuk zien, zij is de slimste!” Deze mededeling werd vol trots gedaan door een van haar klasgenootjes. Ik verzekerde hem ervan dat hij en al zijn klasgenoten ook hard werkten aan hun werkstuk. Dat was hij wel met me eens, maar hij bevestigde nogmaals dat dit ene klasgenootje het beste werkstuk zou hebben.

Wat ik in deze klas ontdekte, was een typisch voorbeeld van een *fixed mindset* (vaste mindset): een achtjarige leerling die ervan overtuigd was dat zijn klasgenootje de slimste was en dat haar werkstuk altijd beter zou zijn, hoe hard hij ook zijn best deed op zijn eigen werkstuk. In dit geval geloofde de leerling niet dat hij ook de slimste zou kunnen zijn, of een van de beste werkstukken van de klas zou kunnen hebben. Dit is een mindset die ik in mijn tijd als onderwijsprofessional en onderwijsadviseur vaak heb gezien. En dat is het doel van dit boek: al die leraren, schoolbestuurders, ouders en leerlingen, zoals de leerling in deze anekdote, helpen zich te realiseren dat ze de manier waarop ze over succes en intelligentie in de klas denken, kunnen veranderen.

1.1 Kun je intelligentie veranderen? Wat zijn growth mindsets en fixed mindsets?

Het is geen nieuw concept dat intelligentie ontwikkelbaar is en dus beïnvloed kan worden. Maar de afgelopen jaren is de aandacht toegenomen voor het idee dat je intelligentie bij zowel kinderen als volwassenen kunt laten groeien en veranderen. Deze aandacht is ontstaan dankzij het onderzoek van dr. Carol Dweck, professor in de psychologie aan de Stanford University, en haar boek *Mindset, de weg naar een succesvol leven* (2006). In haar boek kijkt Dweck naar het concept van *growth mindsets* (groei mindsets) en *fixed mindsets* (vaste mindsets) bij mensen die succes hebben op uiteenlopende gebieden, zoals honkballer Alex Rodriguez, tennisser John McEnroe, CEO's Lou Gerstner van IBM en Ken Lay van Enron, en de leraren Marva Collins en Rafe Esquith. Het onderzoek van Dweck en haar ontwikkeling van de theorie van de fixed mindset en growth mindset hebben bijgedragen aan een grote verandering in de manier waarop we kijken naar de intelligentie van leerlingen en hoe ze leren.

Dweck (2006) beschreef een geheel aan innerlijke overtuigingen dat stelt dat intelligentie een eigenschap is die ontwikkeld kan worden: een growth mindset. Mensen met een growth mindset

geloven dat ze zo ongeveer alles kunnen leren. Het zal wellicht veel moeite kosten en ze zullen wel eens fouten maken, maar ze begrijpen dat ze door inzet en doorzettingsvermogen kunnen groeien. Iemand met een growth mindset is erop gericht om te leren, niet om slim over te komen. Een leraar met een growth mindset gelooft dat iedere leerling aanzienlijke vooruitgang kan boeken als die leerling zich inzet en hard werkt. Alle leerlingen hebben dus recht op uitdagingen. Voeg aan deze overtuiging een leraar toe die is uitgerust met leermiddelen die afgestemd zijn op de leerling, aangepast kunnen worden aan zijn behoeften en die een kritisch denkproces bevorderen, en je hebt een recept voor optimale leeromstandigheden voor de leerling.

growth mindset

een geheel aan innerlijke overtuigingen dat stelt dat iemand zijn intelligentie kan vergroten of ontwikkelen door inzet, doorzettingsvermogen en door zich te richten op het leerproces

Dweck voert nog een ander geheel aan overtuigingen over intelligentie aan, dat erop gebaseerd is dat je geboren bent met een zekere intelligentie en dat je intelligentieniveau niet kan worden veranderd: een fixed mindset. Iemand met een fixed mindset kan oprecht geloven dat zijn intelligentie, vaardigheden of talent al bij voorbaat vaststaan. Deze innerlijke overtuiging is aan beide uiteinden van het continuüm problematisch. Voor leerlingen die het moeilijk hebben of die zichzelf niet zien als slim wordt het een 'selffulfilling prophecy' – een zichzelf bevestigende voorspelling. Omdat ze niet echt geloven dat ze succesvol kunnen zijn, geven ze het vaak op en doen ze geen moeite. Gevorderde, goede leerlingen lopen het risico dat ze, ten koste van alles, alleen nog maar bezig zijn met 'slim overkomen'. Zulke leerlingen hebben de school misschien zonder al te veel moeite doorlopen en zijn al vaak geprezen om hun goede cijfers en vaardigheden. Een gevorderde leerling met een fixed mindset zal echter vaak situaties gaan vermijden waarin hij zou kunnen falen en wordt 'risicomijdend'. In haar boek gebruikt Dweck (2006) tennisser John McEnroe als voorbeeld om te laten zien dat iemand met een fixed mindset vaak goed presteert, maar anderen de schuld geeft wanneer hij 'faalt'.

fixed mindset

een geheel aan innerlijke overtuigingen dat stelt dat iemands intelligentie, vaardigheden en talenten al bij voorbaat vaststaan

Denk eens even na over je eigen mindset. Een mindset is een verzameling innerlijke overtuigingen, een manier van denken die van invloed is op je gedrag en houding ten opzichte van jezelf en anderen. De mindset van een leraar is rechtstreeks van invloed op het zelfbeeld van een leerling en hoe hij zichzelf ziet als leerling. De mindset van een kind of jongere is rechtstreeks van invloed op de manier waarop hij omgaat met intellectuele uitdagingen. Een leerling met een growth mindset blijft doorzetten, ook als hij hindernissen tegenkomt. Een leerling met een fixed mindset geeft misschien sneller op en gaat het leerproces niet aan.

Een fixed of growth mindset kan ook rechtstreeks van invloed zijn op de gezinsdynamiek. Het is niet verrassend dat ouders het zelfbeeld van hun kinderen ook sterk beïnvloeden. Vaak zien ouders hun kinderen door een bepaalde bril: "Jonas is geboren met een wiskundeknobbel." "Irem heeft altijd al slimme vragen gesteld." "Dominique weet gewoon hoe ze woorden moet spellen." Dit zijn allemaal voorbeelden van een fixed mindset, ook al klinken de beweringen positief. Deze beweringen beschrijven wie de kinderen *zijn*, niet hoezeer ze hun best hebben gedaan. Denk eens terug aan momenten waarop je een ouder zijn of haar kind hebt horen beschrijven op een manier die een zwakte moest verklaren: "Ze lijkt precies op mij, ik was ook niet goed in wiskunde." Of: "Ik begrijp wel waarom hij niet zo goed leest, ik houd ook niet van lezen." In hoofdstuk 6 bespreken we suggesties en bronnen om ouders te helpen een growth mindset aan te nemen.

1.1.1 Veranderen van mindset

Het is een uitdaging om het idee af te breken dat intelligentie onveranderlijk is, maar met de juiste basis en scholing kan een mindset stukje bij beetje verschuiven. Het is niet realistisch om onmiddellijk te verwachten dat je een mindset verandert; sommige leraren hebben tenslotte al het grootste deel van hun leven een fixed mindset. Zelfs als iemand naar eigen zeggen een verschuiving van mindset heeft ondergaan, zal hij bewust moeite moeten doen om die verandering vast te houden. Een fixed mindset is net een elastiekje dat steeds wil terugveren. Een voorbeeld: een begaafde leerling met leerstoornissen belde naar zijn moeder, die toevallig ook in het onderwijs zat, om zijn lesrooster met haar te bespreken. De moeder had enkele jaren daarvoor een verandering van mindset ondergaan en mij trots verteld wat ze allemaal deed om thuis een cultuur van growth mindset te stimuleren. Op het rooster van haar zoon stonden verschillende lessen die om acht uur 's ochtends begonnen. Hij volgde uiteenlopende vakken, waaronder macro-economie, internationale bedrijfskunde, boekhouden, media-analyse en management. Zijn moeder voelde hoe haar oude fixed mindset diep vanbinnen wilde schreeuwen: Ben je gek geworden? Met zo'n rooster vraag je er gewoon om dat het niet lukt! In plaats daarvan zei ze: "Dat klinkt als een hele uitdaging, maar ik weet zeker dat het je zal lukken wanneer je je best doet." De kern van deze overtuiging is dat alle kinderen kunnen slagen als ze inzet, doorzettingsvermogen en motivatie tonen.

1.1.2 Onderzoek naar de werking van de hersenen

Een van de redenen die ten grondslag liggen aan deze verandering in hoe we denken over intelligentie is de beschikbare technologie waarmee de werking en samenstelling van de hersenen kan worden onderzocht. Recent hersenonderzoek ontkracht het idee dat intelligentie al vanaf de geboorte vaststaat. Formeel en informeel onderzoek toont aan dat de hersenen zich kunnen ontwikkelen wanneer ze op de juiste manier geprikkeld worden. Overig recent neurologisch onderzoek benadrukt het concept neuroplasticiteit. Neuroplasticiteit is het vermogen van de hersenen om zich gedurende ons hele leven aan te passen, te veranderen en opnieuw verbindingen te leggen. Als je weleens van dichtbij hebt meegemaakt hoe iemand herstelde na een beroerte, heb je van nabij kunnen zien hoe neuroplasticiteit in zijn werk gaat. Voor de meeste patiënten geldt dat de hersenen na een beroerte meteen beginnen met het bedradingsproces, zodat de patiënt opnieuw kan leren praten en lopen. Patiënten die een beroerte hebben gehad, moeten echter wel hard werken en veel moeite doen om dankzij therapie alles weer opnieuw te leren. Neuroplasticiteit werkt twee kanten op; er worden nieuwe verbindingen aangelegd, maar ook verbindingen verwijderd die weinig worden gebruikt.

neuroplasticiteit

het vermogen van de hersenen om zich gedurende ons hele leven aan te passen, te veranderen en opnieuw te 'bedraden'

Begrip van en geloof in neuroplasticiteit is een belangrijk onderdeel van een growth mindset. Malcolm Gladwell, auteur van *Uitblinkers: Waarom sommige mensen succes hebben en andere niet* (2009), maakte de koppeling tussen neuroplasticiteit en schoolsucces door te bespreken dat sommige leerlingen eenvoudigweg een leerachterstand oplopen doordat ze tijdens de zomervakantie niet de kans krijgen om op hetzelfde niveau door te leren als hun leeftijdsgenoten. Hij beschreef het volgende:

“Het blijkt dat de zomervakantie voor sociaal-economisch zwakkere kinderen een groot nadeel is. Rijkere kinderen krijgen tijdens de zomer veel hulp. Ze hebben thuis veel boeken en andere dingen waarmee ze hun kennis kunnen vergroten. Ze gaan kamperen en doen allerlei andere activiteiten. In arme gezinnen kan dat niet allemaal. We zouden als maatschappij moeten zorgen dat dit gat wordt gedicht. Tijdens het schooljaar leren arme kinderen zelfs meer en sneller dan rijke kinderen. Maar tijdens de zomer vallen ze stil.”

(Newman, 2008, par. 5)

Dit is een voorbeeld van de manier waarop neuroplasticiteit verbindingen verwijderd of verzwakt. In dit geval gaat het om verbindingen die niet gebruikt worden door kinderen en jongeren van wie de familie geen geld heeft voor intellectueel stimulerende zomeractiviteiten. Leerlingen die tijdens de zomer wel zulke kansen krijgen, kunnen hun leerniveau op peil houden.

We weten nu zoveel meer over de neurologische aspecten van de hersenen dat deze kennis als vanzelf van invloed is op onze benadering van leren, instructiemethodes en motivatie. Deze kennis beïnvloedt de verwachting van en het vertrouwen in de potentiële prestaties van leerlingen die leraren hebben. Wanneer leraren en leerlingen (en hun ouders) meer te weten komen over de hersenen, wat de hersenen allemaal kunnen en hoeveel impact dit heeft op het leerproces, kan de mindset beginnen te veranderen. (In hoofdstuk 8 wordt besproken hoe je leerlingen meer kunt leren over de hersenen.)

1.1.3 Intelligentie en het meten van intelligentie

Kun je je IQ verhogen? De Universiteit van Michigan en de Universiteit van Bern hebben samen een onderzoek uitgevoerd naar de vraag of het mogelijk is je IQ te verhogen. Voor deze studie uit 2008 (zie Palmer, 2011) moesten deelnemers doorlopend een geheugenspelletje spelen op de computer, waarbij ze visuele patronen moesten onthouden. Steeds wanneer een nieuw patroon zichtbaar werd, kregen de deelnemers een letter van het alfabet te horen in hun koptelefoon. Ze moesten reageren wanneer het visuele patroon, of de letter die ze hoorden, werd herhaald. Naarmate het spel moeilijker werd, duurde het langer voor de patronen en letters werden herhaald. De onderzoekers ontdekten het volgende: naarmate de deelnemers meer hadden geoefend en beter werden in het spelletje, verbeterden ook hun scores op IQ-testen (Palmer, 2011).

Dit onderzoek en andere vergelijkbare studies dragen bij aan ons begrip van ontwikkelbare intelligentie, een belangrijke factor in growth mindset, en een concept dat moeilijk te begrijpen is. Leraren hebben slechts in beperkte mate kennis van cognitieve wetenschappen. Recent is aan verschillende groepen leraren de vraag gesteld wat IQ-testen nu eigenlijk precies meten. Zonder uitzondering werd er geaard om hierop een antwoord te geven. Na enig wachten kwamen er enkele antwoorden naar boven: ‘de capaciteiten van een leerling’, ‘hoe slim ze zijn’, ‘hun aangeboren vaardigheden’. Wat nog meer verbaasde dan de antwoorden zelf, was het feit dat er zo veel leraren en directeuren waren die het antwoord op de vraag gewoon niet wisten. Leraren bevinden zich vaak in situaties waarin informatie over leerlingen wordt uitgewisseld, zoals cognitieve scores uit testen voor hoogbegaafdheid, plusklassen, speciaal (basis)onderwijs en/of IQ-testen. Wie had ooit gedacht dat zo veel leraren werkelijk geen idee hebben van wat deze testen eigenlijk meten?

IQ-testen meten *ontwikkelde* vaardigheden. Dus als een leerling nooit in de gelegenheid is geweest zijn redenerend vermogen te ontwikkelen, zal zo’n test geen bijzondere uitslag opleveren. David Lohman (2002), professor onderwijspsychologie aan de Universiteit van Iowa en medeontwikkelaar van de *Cognitive Abilities Test* (CogAT) stelt dat vaardigheden en capaciteiten worden ontwikkeld door ervaringen “binnen en buiten de school” (par. 3). Wanneer ouders en leraren deze ‘intelligentiescores’ doornemen, worden mogelijk aannames gedaan over het kind en kunnen overtuigingen ontstaan die het potentieel van het kind beperken.

1.2 De rol van potentieel en hard werken

Potentieel. Wat een geweldig woord. Een woord dat doet denken aan kansen en mogelijkheden. ‘Potentieel’ wordt echter vaak gebruikt op een manier die mij een ongemakkelijk gevoel geeft. Denk maar aan zinnen als: “Hij benut zijn potentieel nog niet volledig.” Of: “We zullen je kind helpen zijn volledige potentieel te bereiken.” Hoe wordt potentieel ‘volledig’? Is het iets wat je kunt aanvinken op een rapport? Potentieel is nooit volledig vervuld; het is oneindig en onze mogelijkheden zijn eindeloos. Terwijl iemand zich ontwikkelt, wordt het leren uitdagender en worden ervaringen complexer. Er vindt doorlopend groei plaats. Potentieel wordt nooit bereikt, omdat het onmogelijk te bereiken is. Veel mensen dachten misschien dat zwemmer Michael Phelps zijn volledige potentieel had bereikt na zijn tiende Olympische medaille in 2008 – maar die prestatie zwom hij in 2012 aan stukken toen hij bij de Olympische Spelen nog eens acht medailles won. Deze eindeloze mogelijkheden kunnen worden gestimuleerd door te geloven dat intelligentie, talent, vaardigheden, en zelfs sportieve aanleg, kunnen worden ontwikkeld.

We worden allemaal geboren met potentieel. Er kunnen echter specifieke gebieden zijn waarop we aangeboren kracht of capaciteiten bezitten. Er zijn veel verschillende manieren waarop we deze krachten aan de dag kunnen leggen. Je kracht kan fysiek, creatief, sociaal of academisch zijn, of liggen op het gebied van waarnemingsvermogen – de mogelijkheden zijn eindeloos. In vergelijking met hun leeftijdsgenoten worden sommige kinderen geboren met meer specifieke krachten op een bepaald gebied, maar elk kind heeft zijn eigen kracht. Begaafde leerlingen of leerlingen met een bijzondere specifieke kracht verdienen het om zich verder te ontwikkelen. Het is echter ook belangrijk om te bedenken dat andere leerlingen het potentieel hebben om zij aan zij te werken met leerlingen met aangeboren vaardigheden, of hen zelfs te overtreffen.

Denk eens terug aan een moment waarop je een nieuwe vaardigheid wilde leren en daar even wat tijd voor nodig had. Bijvoorbeeld een vaardigheid waar fysieke coördinatie voor nodig was, het leren bespelen van een instrument, het leren omgaan met nieuwe technologie of het leren van een nieuwe instructiemethode. Toen je deze vaardigheid eenmaal onder de knie had, werd het een kracht. In feite heb je veel mensen overtroffen die deze vaardigheid al jaren bezaten. Op dat moment had je, als volwassene, de daadkracht, de motivatie en het doorzettingsvermogen om te besluiten dat het belangrijk voor je was om dit doel te bereiken. Niemand ontnam je de kans om te leren, niemand zei dat het te moeilijk voor je zou zijn, niemand zei dat dit niet de juiste groep voor je was. Er was niemand die een barrière opwierp om je het leren te belemmeren.

En toch doen we al deze dingen soms wel in ons huidige onderwijssysteem. De structuur van onze scholen neemt kansen weg, draagt lage verwachtingen uit en haalt leerlingen vroegtijdig weg uit uitdagende omgevingen. Er zijn veel redenen waarom het potentieel van leerlingen wordt gehinderd. Het feit dat we zowel volwassenen als kinderen beoordelen op de snelheid waarmee ze iets uitvoeren, is daarbij een van de voornaamste obstakels.

In onze samenleving wordt veel waarde gehecht aan snelheid. Hoe sneller, hoe beter. Als we onze cafeïnevrije cappuccino met magere melk niet binnen twee minuten krijgen, zijn we geïrriteerd. Als we geen supersnelle internetverbinding hebben, zitten we te mopperen en driftig met de muis te klikken. Als de auto voor ons in een ander tempo rijdt dan wij, zitten we hardop te klagen. Als een leraar een pientere leerling in zijn klas beschrijft, gebruikt hij misschien het woord ‘snel’, terwijl leerlingen in de laagste leesgroep worden omschreven als ‘langzaam’.

Laten we even een stapje terug doen, diep ademhalen en beseffen dat het er niet om gaat hoe snel leerlingen iets leren beheersen. Het gaat om hoeveel moeite ze doen en hoe volhardend ze zijn.

1.3 Scholen met een growth mindset ontwikkelen

Het voornaamste doel van dit boek is het uitwerken van manieren om een gemeenschap te ontwikkelen waarin iedereen gelooft dat intelligentie ontwikkelbaar is. Alle medewerkers van de school – het bestuur, de directie, de leraren, ondersteunend personeel – en de ouders dienen oprecht te geloven dat alle leerlingen succesvol kunnen zijn. Tegelijkertijd is het van het grootste belang dat de leerlingen hiervan ook overtuigd zijn. Denk nog even terug aan de korte anekdote aan het begin van dit hoofdstuk. Geloofde het jongetje, dat zijn klasgenootje het slimste vond, dat hij zelf ook succesvol zou kunnen zijn? Niet echt, zelfs niet toen ik hem een beetje in die richting probeerde te helpen. Kun je je voorstellen hoe anders zijn houding in deze situatie had kunnen zijn, als hij er wel in had geloofd dat alle kinderen het potentieel hebben om succesvol te zijn?

Het draait allemaal om overtuigingen en verwachtingen. Meer leren over de hersenen en alle mogelijkheden van de hersenen is één manier om te zorgen dat zowel leraren, ouders als kinderen dit denken aanvaarden (nogmaals, zie hoofdstuk 8 voor leertaken voor zowel leerlingen als volwassenen om meer te leren over de hersenen). De kennis op het gebied van neurowetenschappen is de afgelopen jaren met sprongen vooruitgegaan. Meer kennis over de hersenen – zowel bij onszelf als bij onze leerlingen – heeft een enorme impact op de inzet en motivatie van leerlingen.

1.4 Het belang van mindset op scholen

Carol Dweck (2010) heeft in New York onderzoek gedaan bij leerlingen van elf tot dertien jaar die het vak wiskunde volgden. De leerlingen lieten positieve groei zien wanneer ze geloofden dat intelligentie ontwikkelbaar is en ze meer leerden over de hersenen. Onderzoek heeft aangetoond dat veel leerlingen naar de middelbare school gaan met het idee dat we allemaal zijn geboren met een specifiek, vaststaand intelligentieniveau, oftewel een fixed mindset (Dweck, 2010). Iets vergelijkbaars kreeg ik te horen over een school in een buitenwijk. Deze school probeerde de mindset van de leerlingen te veranderen. Door middel van feedback van leerlingen en interviews was vastgesteld dat meer dan 60% van de brugklasleerlingen geloofde dat ze waren geboren met specifieke sterke en zwakke punten op academisch gebied en dat ze die niet konden veranderen. Op basis van deze cijfers vroeg ik me af op welk moment leerlingen overgaan naar dat type mindset.

Dat inspireerde me om mijn eigen onderzoek te gaan doen. Ik begon gegevens te verzamelen in kleutergroepen. In het najaar ondergingen de leerlingen een onderzoek om hun ideeën over intelligentie vast te leggen. In de twee groepen die ik heb onderzocht – één groep met veel armoede en leerlingen van verschillende achtergronden en één groep met voornamelijk leerlingen uit de middenklasse – had 100% van de kinderen een growth mindset. Deze kleuters kwamen naar school met het gevoel dat ze konden leren en succesvol konden worden. Ze waren enthousiast, vol belofte en klaar om zich vol te zuigen met sociale en intellectuele kennis!

Met die optimistische gegevens in handen ging ik verder met leerlingen uit groep 3. Ook deze leerlingen werden onderzocht om vast te leggen hoe ze dachten over intelligentie. In dit geval had 10% van de leerlingen in deze klas een fixed mindset. Deze leerlingen uit groep 3 herhaalden grotendeels het enthousiasme van de kleuters. Een paar leerlingen vormden een uitzondering. Zij dachten dat sommige leerlingen nu eenmaal slimmer waren dan anderen en dat dit niet te veranderen is. Toen ging ik verder met groep 4. In deze groepen ontdekte ik dat 18% van de leerlingen een fixed mindset had. Begint het patroon zichtbaar te worden? Hoe hoger de groep, hoe meer leerlingen er waren die geloofden dat intelligentie een vaststaande eigenschap was. Zij waren het eens met dit idee: 'Sommige mensen zijn slim, sommige mensen niet.' Maar de grote sprong tussen groep 4 en groep 5 was misschien nog wel het verrassendst. Van de leerlingen uit groep 5 die deelnamen aan mijn onderzoek had 42% een fixed mindset! Deze resultaten zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 1 Veranderingen in fixed en growth mindset per schooljaar.

Groep	Fixed mindset	Growth mindset
Groep 1-2	n.v.t.	100%
3	10%	90%
4	18%	82%
5	42%	58%

De boodschap van deze gegevens is overduidelijk. We moeten zo vroeg mogelijk samenwerken met leraren en leerlingen, zodat ze een geheel aan innerlijke overtuigingen kunnen behouden dat overbrengt dat alle leerlingen kunnen slagen. Onze leerlingen komen op hun eerste schooldag binnen, zijn klaar om te leren en geloven in zichzelf met al het optimisme dat een kind van vier jaar in zich heeft. Die mindset moeten we vangen en we moeten ervoor zorgen dat ze die hun hele schooltijd vasthouden. Hoe kunnen we dat bereiken?

2

Hoe begin je met het opbouwen van een growth mindset-schoolcultuur?

“Ik kan leren en slimmer worden, zelfs als ik dingen moeilijk vind.” – Leerling uit groep 6

De eerste stap op weg naar een growth mindset-cultuur is het opbouwen van een schoolcultuur die waarde hecht aan intellectuele groei, met personeel dat ervan overtuigd is dat intelligentie ontwikkeld kan worden. Idealiter moeten alle volwassenen op school toewerken naar een mindset waarbij ze geloven dat alle leerlingen met inzet, doorzettingsvermogen en de juiste onderwijsstrategieën geweldige dingen kunnen bereiken. Administratief medewerkers, schoonmaak- en onderhoudspersoneel, klassenassistenten, leraren, directeuren en schoolbestuurders moeten zich allemaal inzetten voor een groeiklimaat op school.

Professionele ontwikkeling voor al het personeel op school is de eerste stap in de richting van dit doel. Het is belangrijk om allereerst de innerlijke overtuigingen van de medewerkers te bepalen. Of je nu individueel naar dit doel toewerkt, met een team, alle leraren of het voltallige personeel, het is belangrijk dat je begint met nadenken over je eigen innerlijke overtuigingen met betrekking tot intelligentie. Op de volgende pagina's vind je ideeën voor professionele ontwikkeling en scholing.

2.1 Reflecteren en een inschatting maken (stap 1)

Voorafgaand aan een reeks professionele scholingsbijeenkomsten werd leraren van een school-district aan de Amerikaanse oostkust gevraagd naar hun ideeën over intelligentie. Hiervoor werd het werkblad van figuur 1 gebruikt.

De scholen lagen in een stedelijke omgeving met veel armoede. De leraren gaven les op alle niveaus, van peuters tot en met het voortgezet onderwijs. De hoeveelheid ervaring die ze hadden in het onderwijs liep sterk uiteen. Uit de zeer gevarieerde antwoorden kwamen veel verschillende meningen over intelligentie naar voren. Leraren met een fixed mindset gaven antwoorden als:

- Intelligentie is iets waarmee je wel of niet geboren wordt en het is een deel van je dat je niet kunt veranderen.
- Het is aangeboren en erfelijk.
- Intelligentie verandert tijdens je leven niet sterk, het IQ blijft vanaf je achtste ongeveer gelijk.
- Intelligentie is het vermogen van een leerling om op enig moment informatie op te nemen, vast te houden en te herhalen.

Door deze antwoorden te verzamelen en te analyseren kon ik als onderwijsadviseur vooraf een inschatting maken. Het doel hiervan was om hun manier van denken vast te leggen, voorafgaand aan een reeks scholingsbijeenkomsten over ontwikkelbare intelligentie. Vervolgens zou hen na de

De uitgave bestellen?

De uitgave 'Mindsets op school' vanaf januari te bestellen in de [webwinkel](#). En op de NOT 2017 verkrijgbaar.

Je bent van harte welkom op onze stand 08E010! [Registreer voor gratis toegang](#).

Vanaf 20 euro gratis verzending - anders 1,98 euro

Bestellen vanuit België?

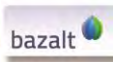
Abimo is onze distributeur in Vlaanderen. www.abimo.net

Mindsets op school

Mary Cay Ricci

Bewerkt door Madeline Weij van Wanrooij en Jankens Dekker met Sjoel Bolten en Wouter Camps

In de praktijk aan de slag? Wij kunnen je daarbij helpen!

De Bazalt Academie biedt opleidingen voor onderwijsprofessionals die direct aan de slag willen met nieuw opgedane kennis en inzichten: www.bazalt.nl/academie.

Uiteraard verzorgen wij ook trainingen, coaching en implementatietrajecten op maat!

Meer informatie: info@bazalt.nl.

Wil je meer previews ontvangen meld je dan aan voor de wekelijkse e-mailing.
[aanmelden](#)